

М.М. Вишня
 Інститут географії,
 vyshnia.marharyta@gmail.com

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНОГО КАРТОГРАФУВАННЯ В ОЦІНЮВАННІ ТЕХНОГЕННИХ НЕБЕЗПЕК В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Техногенними небезпеками являються потенційно небезпечні об'єкти, згідно "Положення про класифікацію надзвичайних ситуацій" та Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Потенційно небезпечний об'єкт (ПНО) – це такий об'єкт, на якому можуть використовуватися або виготовлятися, перероблятися, зберігатися чи транспортуватися пожежо- та вибухонебезпечні речовини хімічного та біологічного походження, що за певних обставин може створити реальну загрозу виникнення аварій [1]. Зараз в Україні створено вебресурс, «Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів», який є автоматизованою інформаційно-довідковою системою обліку та обробки інформації про ПНО. Хоча дана система і створена вона являється лише табличною базою даних, аналіз якої неможливо провести без використання додаткових програм. Використання геоінформаційного картографування (ГК) дозволяє автоматизовано укладати та використовувати карти для забезпечення інформаційної підтримки процесів прийняття управлінських рішень, аналізу та прогнозування надзвичайних ситуацій в галузевому та територіальному розрізах, формувати та відпрацьовувати управлінські рішення на основі картографічних творів. Результатом ГК являються електронні карти та електронні атласи, котрі при подальшій обробці можуть бути представлені як в традиційній паперовій формі так і як вебресурс.

Як приклад результатів ГК в оцінюванні техногенних небезпек можна представити розроблені Інститутом географії інтерактивні карти техногенних небезпек на державному (рис. 1) та регіональному (рис. 2) рівнях.

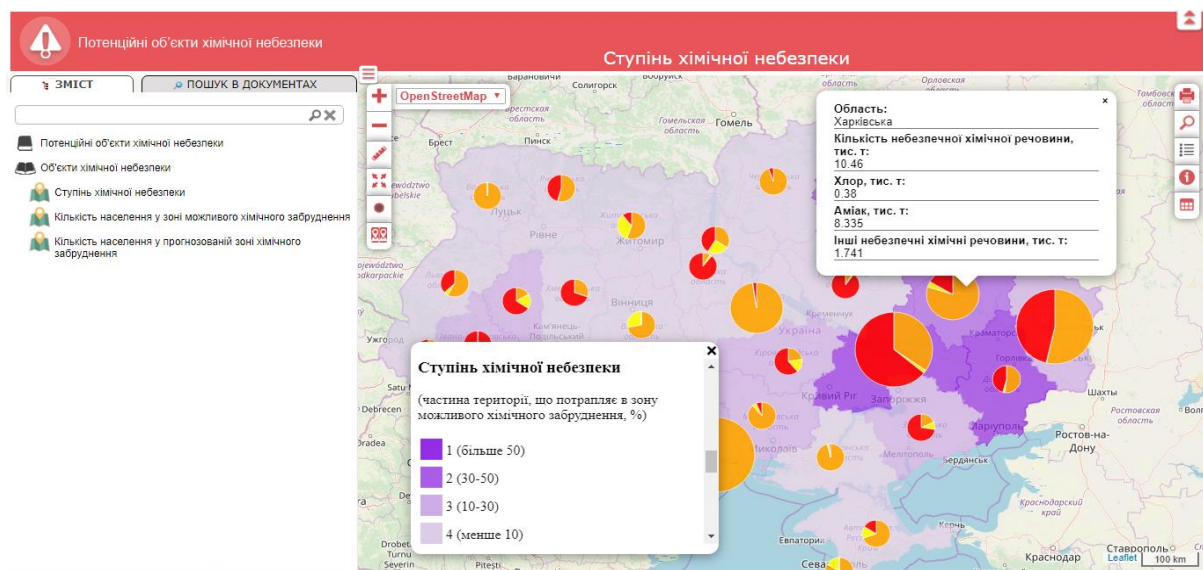
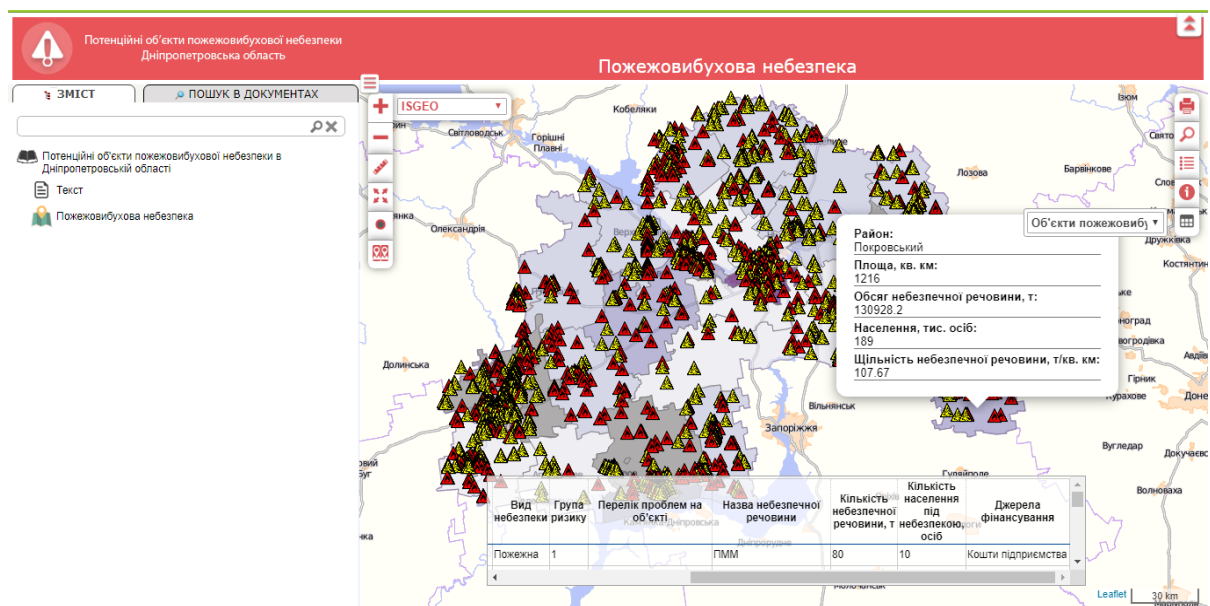

Рис. 1. Потенційні об'єкти хімічної небезпеки

Рис. 2. Потенційні об'єкти пожежовибухової небезпеки. Дніпропетровська область

Особливістю інтерактивних карт є можливість їх використання в автономному режимі роботи, без підключення до мережі Інтернет, за умови завантаження або копіювання на комп'ютер, планшет або мобільний пристрій. Метою карт є сприяння упередження ризиків надзвичайних ситуацій техногенного характеру в Україні, та представлення відмінностей регіонів України за розміщенням ПНО. Створенню карт передувала розробка методології оцінювання ризиків виникнення надзвичайних ситуацій, проведення інвентаризації потенційних джерел виникнення НС, їх класифікація, здійснення територіальної прив'язки через геокодування [2].

Створення карти здійснювалось у чотири етапи:

1. Збір інформації за паспортами ризику виникнення надзвичайних ситуацій.
2. Геокодування (визначення точної географічної прив'язки – координат) потенційно небезпечних об'єктів.
3. Опрацювання попередньо отриманих результатів та представлення цих результатів в картографічних матеріалах.
4. Програмування інтерактивних карт.

Як результат на інтерактивних картах візуалізовано точне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, із класифікацією цих об'єктів за ступенем небезпеки та за видами, проведено районування України в розрізі областей та районів. Тематичний зміст накладається пошарово на базові карти з можливістю маніпулювання різними шарами інформації. Карта надає можливість отримання додаткової інформації про область чи небезпечний об'єкт під час наведення маркера. Зрозуміле та лаконічне меню карти дозволяє користувачам налаштовувати зручний для них інтерфейс, потрібний масштаб, відкриття допоміжних таблиць.

Висновки. Інтерактивні карти техногенних небезпек удосконалять систему моніторингу небезпечних техногенних об'єктів, а саме дозволять спростити та стандартизувати дані у напрямку забезпечення інформаційної

бази для оцінки надзвичайних ситуацій. Також вони дозволять представити нові дієві форми аналізу, оцінки, експертизи, представлення і контролю безпеки небезпечних техногенних об'єктів.

Література:

1. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 № 2245-III.
2. Концепція створення Атласу природних, техногенних, соціальних небезпек і ризиків виникнення надзвичайних ситуацій в Україні / Л.Г. Руденко, О.Л. Дронова, Д.О. Ляшенко, В.В. Путренко, В.С. Чабанюк (2010).

С.О. Воєвода

Херсонський державний університет

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ЗДОРОВ'Я МАТЕРІ ТА ДИТИНИ В УКРАЇНІ

У всі часи здоров'я матері та дитини було основним гострим чинником до розвитку медицини та наукового потенціалу. Це питання залишається актуальним протягом багатьох десятиліть, проте яким чином впливають суспільні особливості та географічне розташування на фактор народжуваності, довголіття дітей та смертності породіль необхідно далі докладно вивчати, оскільки результати наукових досліджень можуть бути корисними при вдосконаленні медичного діагностування та обслуговування вищевказаних.

Над проблемами та сферою охорони здоров'я як об'єктом дослідження суспільної географії займалися такі провідні вчені як Шаблій О. І., Шува-лов В. Е., Немець Л., та інші [1-5].

Основною метою наукового дослідження є визначення залежності здоров'я матері та дитини від географічного місцезнаходження вищевказаних та впливу суспільства на них.

Система охорони здоров'я є комплексом, що охоплює різні рівні організації обслуговування вагітних, породіль та новонароджених. Зрозуміло, що в умовах нестабільної соціально-економічної ситуації стресовий стан відчуває значна частка населення України, що призводить до відсутності ранньої діагностики багатьох захворювань та недостатньої уваги до стану жінок у сільській місцевості.

Враховуючи складну ситуацію з надання кваліфікованої медичної допомоги сільському населенню, покращення ситуації пов'язується з структурними перебудовами галузі та технічної оснащеності медичних закладів, а саме, з формуванням медико-географічних комплексів, на основі яких будуть працювати виїзні консультативні бригади фахівців різних медичних напрямків для проведення профілактичних оглядів та надання термінової медичної допомоги.

Медико-географічне районування може слугувати основою проведення суспільно-медико-географічного районування для визначення терито-